

SÆLER I VADEHAVET

Vadehavscentret

INDLEDNING OG FORMÅL

Bestanden af spættet sæl i Vadehavet har varieret meget i størrelse gennem tiderne. I dag er der 4.500 spættede sæler i det danske Vadehav og 35.500 i hele Vadehavet. En sådan populationsstørrelse er ikke set i Vadehavet siden omkring år 1900, inden sæljagten for alvor intensiveredes i området. I løbet af få årtier faldt antallet af spættet sæl dramatisk som følge af den intense jagt. Bestandsnedgangen fortsatte frem til 1977, hvor sælerne blev totalfredet i Danmark. Bestanden var nu nede på små 2.000 individer i hele landet.

I dag drives der ikke længere jagt på sælerne i Vadehavet, hvilket tydeligt afspejles i deres roligere adfærd overfor mennesker. De er årvågne, men flygter ikke umiddelbart ved vores nærvær. Det betyder, at vi er i stand til at komme rigtig tæt på de store sælkolonier, når de hviler sig på den tørre havbund.

Denne øvelse er ikke udtænkt som en tur, hvor vi kommer hjem med resultater, der skal behandles osv. Turen giver til gengæld mulighed for at lære en masse om de danske sæler, deres adfærd, deres biologi, deres liv i Vadehavet samt en diskussion af konflikten mellem kystnære fiskere og sæler.

Dagen starter i naturskolen, hvor naturvejlederen vil holde et oplæg omhandlende sælerne og dagens tur ud til sælkolonien. Vi laver herefter en øvelse hvor vi, med udgangspunkt i en case, diskuterer aktuelle problemstillinger omkring sæler og fiskeri. Herigennem får vi indblik i hvilke etiske, praktiske og økonomiske udfordringer man står overfor i forvaltningen af dansk natur. Dele af denne opgave forberedes hjemmefra!

Efter dagens oplæg i naturskolen går turen ud til en af de større sælkolonier. Vi skal med traktorbus fra Vadehavscentret til Mandø, hvor vi står af ved havdiget på nordsiden af øen. Herfra går turen til fods ca 2 km ud over havbunden. Vi stopper ved en enorm tidevandsrende, der er så dyb at vi umuligt kan krydse den. Det ved sælerne. Derfor bliver de også liggende på den anden side af renden og holder øje med os.

Vi sætter teleskopkikkerter op og får et godt kig på sælerne. Derudover tæller vi dagens bestand. Den kan variere lige fra 20 dyr til 300 dyr.

ØVELSE: SKAL SÆLBESTANDEN REGULERES?

Varighed: ca. 60 min

CASE

Regeringen har bedt naturstyrelsen om at udarbejde en ny handlingsplan vedrørende sæler i Danmark, fordi flere og flere fiskere mener at deres erhverv er stærkt truet af den voksende population af sæler. Men der er mange, der har meninger om hvorvidt den danske bestand af sæler skal reguleres eller ej, og om hvilke midler man skal bruge i en eventuel regulering. Der er derfor mange, der skal tages hensyn til, når der skal laves naturforvaltning. Der skal tages højde for eksisterende lovgivning og bestemmelser, ny forskning eller manglende viden, økonomiske konsekvenser samt etiske og principielle overvejelser. Naturstyrelsen har derfor indkaldt til et hørringsmøde. På dette møde skal parterne komme til enighed om hvilke hovedformål og metoder der skal være gældende for udarbejdelsen af den nye handlingsplan. Der er en stram tidsplan for udarbejdelsen af handlingsplanen, så parterne skal nå til enighed i dag.

Denne øvelse er en paneldebat, hvor I, i grupper på 3-4, skal repræsentere forskellige interessenter i debatten. **Der foreligger et sæt korte tekster til forberedelse til hver gruppe – print og læs dem hjemmefra!** Og suppler med materiale I selv har fundet.

Grupperne er:

- a. Forskere DCE - Rødlistevurdering
- b. Fiskeriforskere DTU – Rapport om sælskader i fiskeri
- c. Fiskerierorganisationerne
- d. Danmarks Naturfredningsforening
- e. Venstres Miljø- og Fødevareminister
- f. Naturstyrelsen – National og International Lovgivning
- g. Forskere – Udvikling af sælsikre redskaber

OPGAVEN

1. I har læst gruppens materiale - og evt. noget af de andre grupper - igennem på forhånd. Grupperne har forskellige opgaver: Forskerne (a, b, g) skal forberede en fremlæggelse af jeres vigtigste forskningsresultater. Fagfolkene fra Naturstyrelsen (f) skal forberede en præsentation af den lovgivning der er om sæler. Politikere samt Organisationer (c, d, og e) skal forberede deres bedste argumenter til debatten. Overvej desuden: Hvilke argumenter regner I med at de andre grupper kommer med? Og hvad er jeres modargumenter? 10 min.
2. Fremlæg jeres vigtigste pointer. Hver gruppe får 2 minutter (!) til dette.
3. Åben debat med ordstyrer. 20-30 min
4. Resultatet af mødet opridses. Hvis man har indvendinger, kan problemstillingen tages op igen i næste regeringsperiode. 10 min.